

› Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Nødvendig bok om rettspsykiatri blant barn og ungdom

Jannike Engelstad Snoek
Mindreårige, psykisk helse og rettsapparatet
 225 s, tab, ill. Oslo: Universitetsforlaget, 2015.
 Pris NOK 229
 ISBN 978-82-15-02382-3

Forfatteren er spesialist i barne- og ungdomspsykiatri med ungdomspsykiatri som spesialområde, og mangeårig medlem av Den rettsmedisinske kommisjon som vurderer sakkyndigerklæringer i strafferetten. Boken hun nå har utgitt, omhandler, som den første i sitt slag, hele spekteret av rettsområder som barn og ungdom med mentale problemer og atferdsforstyrrelser kan møte på: barnevernloven, psykisk helsevernloven og strafferetten.

De fire hoveddelene omhandler rettspsykiatri og sakkyndighet, utvikling og utviklingsforstyrrelser, barn og psykisk helsevern og barn i strafferetten. Aktuelle tilstandsbilder, som tilknytnings- og utviklingsteori samt skyldevne er med. Lover, rettspraksis og gjeldende rettsregler er oppdatert.

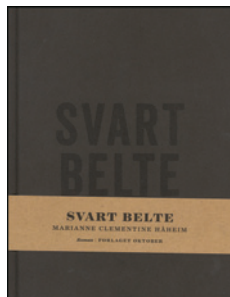
Boken er velskrevet – selv komplisert jus og tilregnelighetsregler som ikke alltid er så lett tilgjengelig for helsefagarbeidere, blir godt forklart. Teksten aktualiseres gjennom flere kasuistikker, og kriminalstatistikk innhentet for mindreårige synliggjør forekomst og problemområder. I et appendiks redegjør forfatteren for rettspsykiatrisk praksis og videreutdanning, krav til attester og ulike kartleggingsverktøy for mindreårige lovbrøyttere.

For de som ønsker å orientere seg i fagfeltet og gjøre sakkyndig oppdrag for mindreårige, vil boken være en nyttig guide, men mer spesifikk litteratur og fordypning i tillegg er nødvendig. Den er godt egnet som fagbok for grunnutdanningen og for spesialister innen barne- og ungdomspsykiatri og psykologi, i tillegg til andre studenter og fagprofesjoner innen barnevern og justissektor/kriminalomsorg. Voksenpsykiatere og psykologer i voksenfeltet vil også kunne finne den nyttig.

Øystein Grov

Overlege, spesialist i barne- og ungdomspsykiatri, Betanien BUP/V27 Bergen

God skildring av spiseforstyrrelser

Marianne Clementine Håheim
Svart belte
 110 s. Oslo: Forlaget Oktober, 2015.
 Pris NOK 329
 ISBN 978-82-495-1551-6

Romanen henvender seg primært til den generelle befolkningen, men vil kunne være spesielt nyttig for pårørende til pasienter med spiseforstyrrelser, i tillegg til personell som jobber med spiseforstyrrelser. Prosateksten er skrevet på nynorsk og er lite faktoorientert.

Vi møter Marianne, som i en alder av 13 år utvikler anoreksi. Forfatteren beskriver hvordan spiseforstyrrelsen startet, og deretter utviklet seg til å bli så alvorlig at det var nødvendig med innleggelse i medisinsk og psykiatrisk avdeling.

Boken illustrerer en rekke punkter på en god måte: hvordan spiseforstyrrelser hovedsakelig forekommer i relativt normale og stabile familier, utfordringer i forhold til behandling, og hvordan pasient og behandler ofte «snakker forbi» hverandre. En viktig illustrasjon er hvordan selv livstruende syke pasienter har en betydelig benektelse av alvorlighetsgraden av sykdommen. Forfatteren beskriver på en svært god måte de forskjellige funksjonene en spiseforstyrrelse kan ha: behovet for å bli sett, identitet, å mestre og kontrollere situasjoner som man ellers føler man ikke har kontroll over, og å føle seg «ren» og sterk. Det blir en måte å håndtere negative følelser på.

Videre beskriver forfatteren levende hvordan anoreksien får den som lider av sykdommen, til å tro at bare man blir tynn nok, kommer man til «målet». Målet er ikke et tall, men følelsen som kommer ved å se vekten stadig gå ned.

Teksten kan være nyttig for pårørende for å forstå tankegangen til en med spiseforstyrrelser, men beskriver svært lite rundt behandling. Dette kan gjøre at en som selv er syk, kan bli mer trigget enn hjulpet av denne boken. En av problemstillingene man ofte møter som behandler, er at pasienter, uansett vekt og sykdomsgrad, ikke føler seg syke nok til å trenge/fortjene behandling.

Litteratur som anbefales til pasienter og pårørende, bør helst være mer faktabasert og omhandle behandling. Sist, men ikke minst, bør den det gjelder, ha klart å bli frisk. Det er svært viktig å ha empati med den som er syk, men det kan ikke gå på bekostning av at man allierer seg med sykdommen. Dessverre lær spiseforstyrrelser seg sjelden kurere med utelukkende å snakke om ting som ikke er relatert til mat, kropp og vekt. Det finnes en rekke selvhjelps bøker, der behandling har mye større fokus. For de fleste vil imidlertid *Svart belte* være en fin roman som gir en god beskrivelse av en kompleks sykdom.

Marianne Rud Hatle

Spesialist i psykiatri, Spiseforstyrrelsesklinikken på Lysaker